

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Kappersbedrijf

Financieel crisisplan

Colofon

Dit document is een uitgave van
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Kappersbedrijf

datum

1 september 2023

1	INLEIDING	2
1.1	Negen vragen	2
1.2	Dekkingsgraden ultimo 2022	3
1.3	Toelichting gehanteerde termen	3
2	CRISISPLAN	6
2.1	Wanneer is er sprake van een crisis	6
2.2	Bij welke dekkingsgraad kan BPF Kappers er zonder korten niet meer uitkomen?	6
2.3	Welke maatregelen staan ter beschikking?	7
2.4	Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?	7
2.5	Wat is het financiële effect van de maatregelen?	8
2.5.1	Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet meer voldoen aan de wettelijke hersteltermijn voor een reservetekort	8
2.5.2	Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet voldoen aan de eis dat de dekkingsgraad minimaal gelijk is aan de minimale dekkingsgraad van 90%.	8
2.6	Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?	9
2.7	Hoe en wanneer wordt met de belanghebbenden gecommuniceerd in een crisissituatie?	9
2.8	Hoe werkt het besluitvormingsproces?	10
2.8.1	Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet meer voldoen aan de wettelijke hersteltermijn voor een reservetekort of zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet voldoen aan de eis dat de dekkingsgraad minimaal gelijk is aan de minimale dekkingsgraad van 90%	10
2.8.2	Indien financieel-economische ontwikkelingen zonder direct ingrijpen in het beleggingsbeleid een grote daling van de dekkingsgraad (dreigen te) veroorzaken	10
2.9	Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven?	11
3	EFFECTIVITEIT CRISISMAATREGELEN	12
3.1	Aanpassing beleggingsbeleid	12
3.2	Lagere toeslagen	12
3.3	Verhoging premie	14
3.4	Versoberen van de pensioenregeling	15
3.4.1	Verlaging opbouwpercentage	16
3.4.2	Invoeren van een franchise	16
3.4.3	Verlaging maximum pensioengevend salaris	18
3.4.4	Nabestaandenpensioen op risicobasis	19
3.4.5	Uitkeringen en aanspraken korten	20
3.5	Samenvatting	21
		1

1 Inleiding

Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds voor het Kappersbedrijf (BPF Kappers) beschrijft in dit rapport het financieel crisisplan. In dit crisisplan legt het bestuur van BPF Kappers vast hoe het bestuur handelt als het fonds in een crisissituatie komt. Het bestuur van BPF Kappers is met het plan voorbereid op een financiële crisis.

Het bestuur van BPF Kappers benadrukt dat evenwichtige belangenafweging bij de te nemen crisismaatregelen voorop staat. Hieraan geeft het bestuur invulling door de lasten van de crisismaatregelen zo evenwichtig mogelijk te verdelen over deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en werkgevers. Daarnaast houdt het bestuur rekening in de verdeling van de lasten tussen jongeren en ouderen én hoge en lage inkomens.

1.1 Negen vragen

Dit crisisplan is opgesteld aan de hand van de onderstaande negen vragen. Sinds de invoering van het nieuw FTK in 2015 is het financieel crisisplan een verplichting op grond van artikel 145 van de Pensioenwet en artikel 29b van het Besluit FTK. Een pensioenfonds dat naar verwachting zal invaren, kan vanaf de inwerkingtreding van de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) tot het moment van invaren gebruik maken van het transitie-FTK. Het fonds heeft gekozen om hiervan gebruik te maken en dient op 1 september 2023 een concreet en haalbaar overbruggingsplan ter instemming in bij De Nederlandsche Bank.(DNB). Het fonds heeft ervoor gekozen om onder het transitie-FTK alle beleidsuitgangspunten (toeslag-, premie- en beleggingsbeleid) onveranderd door te zetten op één punt na, namelijk dat een (m)vev-korting van pensioenen niet wordt gedaan. Alleen deze aanpassing is verwerkt in dit crisisplan. Alle overige uitgangspunten in dit crisisplan zijn gelijk aan die in het crisisplan, dat als bijlage in de abtn versie 7 maart 2023 is opgenomen. Als het fonds (noodgedwongen) kiest om geen of niet langer gebruik te maken van de regeling voor overbruggingsplannen (artikel 150p, lid 4a, onder Pw), herleeft het crisisplan, zoals bijgevoegd in de abtn versie 7 maart 2023 en vervalt dit aangepaste crisisplan.

Met de beantwoording van de onderstaande negen vragen in dit crisisplan wordt aan de wettelijke vereisten voldaan.

1. Wanneer is er sprake van een crisis?
2. Bij welke dekkingsgraad kan BPF Kappers er zonder korten niet meer uitkomen?
3. Welke maatregelen staan ter beschikking?
4. Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?
5. Wat is het financiële effect van de maatregelen?
6. Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?
7. Hoe en wanneer wordt met de belanghebbenden gecommuniceerd in een crisissituatie?
8. Hoe werkt het besluitvormingsproces?
9. Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven?

1.2 Dekkingsgraden ultimo 2022

In tabel 01.1 zijn de relevante dekkingsgraden ultimo 2022 weergegeven:

Tabel 1: Relevante dekkingsgraden ultimo 2022

Dekkingsgraden 2022	
Actuele dekkingsgraad	103,1%
Beleidsdekkingsgraad	102,2%

1.3 Toelichting gehanteerde termen

In dit crisisplan worden een aantal technische termen gebruikt. In deze paragraaf worden deze termen nader toegelicht.

Actuele dekkingsgraad

De verhouding tussen het vermogen en de technische voorzieningen.

Beleidsdekkingsgraad

De gemiddelde actuele dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden.

Beoogde invaardatum

Datum waarop het fonds overgaat tot collectieve waardeoverdracht in verband met een collectieve wijziging van de pensioenovereenkomst.

Minimaal vereiste dekkingsgraad

De dekkingsgraad waarbij er genoeg vermogen aanwezig is om aan de technische voorziening + het minimaal vereist eigen vermogen te voldoen.

Vereiste dekkingsgraad

De dekkingsgraad waarbij er genoeg vermogen aanwezig is om aan de technische voorziening + het vereist eigen vermogen te voldoen.

Minimale dekkingsgraad

Een dekkingsgraad op 31 december van enig jaar waarbij de technische voorzieningen voor minimaal 90% door waarden worden gedekt.

Op het moment dat de dekkingsgraad onder het niveau van de minimale dekkingsgraad ligt, zal er een onvoorwaardelijke korting volgen zodanig dat de dekkingsgraad op het niveau van de minimale dekkingsgraad komt te liggen.

Invaardekkingsgraad

De invaardekkingsgraad is de dekkingsgraad waarbij er genoeg vermogen aanwezig is om tot een verantwoorde, uitlegbare en evenwichtige overstap te komen naar de uitvoering van de gewijzigde pensioenovereenkomsten.

Omdat het fonds nog geen implementatieplan heeft ingediend, wordt in het in september 2023 ingediende overbruggingsplan de invaardekkingsgraad gelijkgesteld aan 95%.

Uit het overbruggingsplan moet blijken dat de dekkingsgraad zich binnen de resterende looptijd van het overbruggingsplan ontwikkelt tot minimaal het niveau van de invaardekkingsgraad. Als dit niet het geval is, zullen er maatregelen moeten worden genomen om dit niveau alsnog te bereiken. Eén van de mogelijkheden is een korting.

Kritische dekkingsgraad

De dekkingsgraad waarbij herstel tot de invaardekkingsgraad binnen de termijn van het overbruggingsplan nog net mogelijk is zonder kortingen op de aanspraken toe te passen.

Dekkingstekort

De situatie waarin de dekkingsgraad beneden de minimale dekkingsgraad ligt.

Reservetekort

Situatie waarin de dekkingsgraad beneden de invaardekkingsgraad ligt.

Termijn van het overbruggingsplan

Resterende termijn van het overbruggingsplan waarbinnen de dekkingsgraad zich kan ontwikkelen om op de beoogde invaardatum minimaal uit te komen op het niveau van de invaardekkingsgraad. Deze termijn loopt tot de beoogde invaardatum (1 januari 2026).

Korting

Verlaging van de opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen.

Overrendement

Het verschil tussen het rendement en de rente. Bij een rendement van 4% en een rente van 3% is het overrendement 1%.

2 Crisisplan

Dit hoofdstuk geeft antwoord op de negen vragen en is feitelijk “Het financieel crisisplan”.

2.1 Wanneer is er sprake van een crisis

Het bestuur onderscheidt de volgende crisissituaties:

1. Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet meer voldoen aan de eis dat de dekkingsgraad tenminste gelijk is aan de invaardekkingsgraad op de beoogde invaardatum;
2. Het fonds voldoet niet meer aan de eis dat de dekkingsgraad tenminste gelijk is aan de minimale dekkingsgraad van 90%. Een korting van pensioenaanspraken en pensioenrechten is dan direct noodzakelijk;
3. Indien financieel-economische ontwikkelingen zonder *direct* ingrijpen in het beleggingsbeleid een grote daling van de actuele dekkingsgraad (dreigen te) veroorzaken. Een daling van de actuele dekkingsgraad kan optreden:
 - a. door een sterke daling van de waarde van de beleggingen;
 - b. door een sterke stijging van de waarde van de verplichtingen, als gevolg van een sterk dalende rente.

Het kan gewenst zijn om direct in te grijpen wanneer een grote daling van de actuele dekkingsgraad optreedt of dreigt op te treden – ook wanneer de actuele dekkingsgraad royaal boven het niveau van de vereiste dekkingsgraad ligt. Bij crisissituaties valt te denken aan bijvoorbeeld een situatie waarin de aandelenmarkten sterk dalen of een break-up van de eurozone.

Een snelle daling van de actuele dekkingsgraad *sec* beschouwt het bestuur niet als crisis, behalve als de daling samenhangt met een van de hierboven genoemde crisissituaties.

2.2 Bij welke dekkingsgraad kan BPF Kappers er zonder korten niet meer uitkomen?

De kritische dekkingsgraad is gedefinieerd als de actuele dekkingsgraad waarbij herstel tot aan de invaardekkingsgraad zonder korten nog net mogelijk is.

In het kader van het overgangsbeleid is de kritische dekkingsgraad niet nader uitgewerkt. In het in 2023 ingediende overbruggingsplan is uitgegaan van de dekkingsgraad ultimo 2022 en is het doorvoeren van een korting niet noodzakelijk. Zowel aan de eis van het beschikken over de minimale

dekkingsgraad als de eis van het bereiken van de invaardekkingsgraad op de beoogde invaardatum is in het overbruggingsplan 2023 voldaan.

2.3 Welke maatregelen staan ter beschikking?

De volgende tabel geeft alle mogelijke crisismaatregelen weer. In beginsel zullen de maatregelen tijdelijk worden ingezet.

Tabel 02.4 Beschikbare maatregelen

Maatregel	Belangengroepen	Effect op herstel	Beslissingsbevoegdheid
Beleggingsbeleid aanpassen	allen	afhankelijk van aanpassing	bestuur
Lagere indexatie	(gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden	laag bij ongezonde financiële positie hoog bij gezonde financiële positie	bestuur
Premie verhogen	werkgevers deelnemers	gemiddeld	bestuur / sociale partners
Versoberen regeling			
1. verlagen opbouwpercentage	deelnemers	gemiddeld	sociale partners
2. invoering franchise	deelnemers	gemiddeld	sociale partners
3. verlagen maximum pensioengrondslag	deelnemers	laag	sociale partners
4. nabestaandenpensioen op risicobasis	deelnemers	laag	sociale partners
Korten van uitkeringen en aanspraken	deelnemers gewezen deelnemers pensioengerechtigden	hoog	bestuur

2.4 Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?

Voor de maatregelen die vallen onder het staand beleid en waarbij de bevoegdheid volledig bij het bestuur liggen zijn de maatregelen zeer goed mogelijk/realistisch. Dit heeft betrekking op:

- > het aanpassen van het beleggingsbeleid (waarbij het bestuur binnen de kaders van de risicohouding dient te blijven);
- > het verlagen van de toeslagen voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden aan de pensioenregeling.

Het versoberen van de regeling, door middel van verlaging van het opbouwpercentage, is in beginsel de verantwoordelijkheid van de sociale partners en dus ook afhankelijk van het draagvlak. Indien de regeling leidt tot een premie die niet kostendekkend is en deze premie niet acceptabel is voor sociale partners, dan moeten sociale partners de pensioenovereenkomst aanpassen in die zin dat de hoogte van de op te bouwen aanspraken naar beneden wordt bijgesteld.

Het bestuur acht versoering van de regeling door middel van invoering van een franchise, verlaging van het maximum pensioengevend loon of de invoering van het nabestaandenpensioen op risicobasis niet realistisch, gezien veranderingen in de solidariteit of de complexe gevolgen voor administratie en communicatie. Het bestuur vindt het niet wenselijk om in de Kappersbranche een maatregel te nemen die vooral de deelnemers met lage lonen raakt.

Het bestuur heeft tot slot de bevoegdheid om de uitkeringen en aanspraken te korten, en acht dit een realistische noodmaatregel. Kortingen zullen worden gespreid over de periode zolang het overbruggingsplan loopt indien het om voorwaardelijke kortingen gaat om op de beoogde invaardatum het niveau van de invaardekkingsgraad te bereiken.. De korting in het eerste jaar is onvoorwaardelijk. Indien sprake is van een dekkingstekort, zal worden overgegaan tot een directe éénmalige onvoorwaardelijke korting. Indien de omvang van de korting hoger is dan 3%, kan de korting over een langere periode gespreid worden.

2.5 Wat is het financiële effect van de maatregelen?

Een indicatie van de effecten staat in de tabel 02.4 met een overzicht van de beschikbare maatregelen. Voor een nadere indicatie wordt verwezen naar de uitkomsten in hoofdstuk 3. Alle maatregelen en financiële effecten zullen door het bestuur worden afgewogen in de maatschappelijke context op het moment van de crisis. Het bestuur heeft besloten tot de navolgende prioritering bij de verschillende crisissituaties.

2.5.1 Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet meer voldoen aan de wettelijke hersteltermijn voor een reservetekort

Het bestuur zal in eerste instantie de toeslagen beperken. Indien dit niet tot voldoende resultaat leidt, zal het bestuur de sociale partners verzoeken maatregelen te nemen zodat het fonds naar verwachting weer aan de wettelijke hersteltermijn voor een reservetekort voldoet. Het bestuur adviseert de sociale partners gebruik te maken van de sturingsmiddelen premie en opbouwpercentage.

2.5.2 Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet voldoen aan de eis dat de dekkingsgraad minimaal gelijk is aan de minimale dekkingsgraad van 90%.

Het bestuur zal de opgebouwde aanspraken en uitkeringen moeten korten.. Indien actieve deelnemers de mate van korting hebben beperkt door hun aandeel in de herstelopslag of door versoering van de regeling, zal het bestuur hier rekening mee houden. Het bestuur zal geen rekening houden met het feit dat jongeren een langere herstelperiode hebben dan ouderen.

2.6 Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?

Actieven, slapers en gepensioneerden krijgen als eerste te maken met het effect van een verslechtering van de financiële positie. Zij krijgen geen toeslagen meer. Dit beïnvloedt hun koopkracht in de loop van de tijd negatief.

Uitgaande van evenwichtige belangenafweging moeten werkgevers en actieven zorgdragen voor een kostendekkende premie bij een reservetekort. Een hogere premie in de vorm van een herstelopslag is daadwerkelijk een bijdrage van werkgevers en actieven. Dit beïnvloedt de koopkracht voor actieven negatief en zorgt voor een stijging van de loonkosten voor de werkgevers.

Versobering van de regeling raakt alleen actieve deelnemers. Dit beïnvloedt hun pensioenuitkering in de toekomst. Versobering om de premie kostendekkend te maken is een noodzakelijke maatregel. Een versobering om herstel te bespoedigen wordt gezien als een extra bijdrage van de actieve deelnemers.

Als het nodig is om te korten, zal het bestuur alle bovenstaande inspanningen meenemen om tot een zo eerlijk mogelijke verdeling van de korting van aanspraken en uitkeringen te komen tussen de verschillende belanghebbenden. Het bestuur zal niet in overweging nemen dat jongeren een langere herstelperiode in het vooruitzicht hebben dan ouderen.

2.7 Hoe en wanneer wordt met de belanghebbenden gecommuniceerd in een crisissituatie?

Het is zaak om de crisis zo snel mogelijk onder controle te krijgen en de rust te bewaren. Daarbij is het van belang dat het bestuur proactief communiceert over de problemen en de maatregelen die het fonds gaat nemen om het op te lossen. Een ander aspect is het tegengaan van negatieve beeldvorming door te reageren op onjuiste beeldvorming in de media. Als er sprake is van een crisissituatie bepaalt het bestuur welke communicatiemiddelen er intern en extern worden ingezet. Het bestuur heeft dit nader uitgewerkt in het document 'Noodprocedure Crisissituaties'.

Met betrekking tot het toeslagbeleid voor actieven, gewezen deelnemers en gepensioneerden wordt al regulier gecommuniceerd volgens de voorschriften. Als er sprake is van wijziging van het premiebeleid dan zal het bestuur actief en schriftelijk de actieven en werkgevers vooraf informeren. Ditzelfde geldt voor de communicatie rondom het korten van aanspraken en uitkeringen, waarbij de wettelijke eisen in acht worden genomen.

De inhoud van dit crisisplan zal het bestuur schriftelijk delen met de sociale partners, actieven, gewezen deelnemer, gepensioneerden en werkgevers. Ook zal een samenvatting van het crisisplan op

de website worden geplaatst. In geval van een crisissituatie zal het bestuur het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht informeren.

2.8 Hoe werkt het besluitvormingsproces?

Deze paragraaf beschrijft het besluitvormingsproces voor de verschillende crisissituaties.

2.8.1 Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet meer voldoen aan de wettelijke hersteltermijn voor een reservetekort of zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet voldoen aan de eis dat de dekkingsgraad minimaal gelijk is aan de minimale dekkingsgraad van 90%

De adviserend actuaris zal het bestuur wijzen op deze situatie. De voorzitters zullen deze ontstane situatie in de eerst volgende bestuursvergadering agenderen en het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht informeren. Het bestuur zal advies inwinnen bij de vermogensbeheerder over het eventueel aanpassen van het beleggingsbeleid. Met deze input besluiten ze of het gewenst is om het beleggingsbeleid aan te passen. Het bestuur zal besluiten om de toeslagen te beperken of geheel achterwege te laten als dit nodig is voor herstel. Indien dit niet tot voldoende resultaat leidt zal het bestuur sociale partners adviseren om passende maatregelen te nemen. Als laatste redmiddel zal het bestuur besluiten om de verplichtingen te korten.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid om een oordeel te geven over het handelen van het bestuur in deze crisissituatie en over de genomen beleidsmaatregelen. Bij veranderingen in de samenstelling van de premie of in de hoogte van de premiecomponenten zal het bestuur het verantwoordingsorgaan tijdig om advies vragen. Het bestuur zal de raad van toezicht indien nodig om raad vragen en vanzelfsprekend in de gelegenheid stellen om toezicht te houden op onder meer een adequate risicobeheersing en een evenwichtige belangenafweging.

2.8.2 Indien financieel-economische ontwikkelingen zonder direct ingrijpen in het beleggingsbeleid een grote daling van de dekkingsgraad (dreigen te) veroorzaken

De fiduciair manager zal direct de voorzitters op de hoogte stellen als deze situatie zich voordoet. In overleg met de beleggingsadviseurs zullen de voorzitters bepalen of er aanleiding is om het beleggingsbeleid eventueel aan te passen. Indien dit het geval is zal uiterlijk binnen twee weken de Voorbereidende Commissie Vermogensbeheer bijeenkomen om zich hierover uit te spreken. Indien nodig zal de voorzitter een extra bestuursvergadering beleggen binnen deze zelfde termijn.

2.9 Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven?

Jaarlijks zal het bestuur het crisisplan als bijlage bij de abtn evalueren en zo nodig aanpassen.

3 Effectiviteit crisismaatregelen

Dit hoofdstuk bevat een inventarisatie die het bestuur van BPF Kappers heeft gemaakt van alle mogelijke maatregelen.

Het fonds hanteert als financiële sturingsmiddelen het beleggingsbeleid (aanpassing), het toeslagbeleid (lagere toeslagen) en het premiebeleid (verhoging premie). Tevens kan het fonds sociale partners adviseren de pensioenovereenkomst aan te passen waar het de opbouw van toekomstige aanspraken betreft en kan het fonds als laatste middel de pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen.

3.1 Aanpassing beleggingsbeleid

Doel van het beleggingsbeleid is het voorkomen van onderdekking en korten van pensioenaanspraken en -rechten (ofwel het nakomen van de nominale verplichtingen), en tevens het realiseren van de toeslagambitie.

Aanpassing van het beleggingsbeleid verandert niets aan de financiële positie op dat moment. Wel kan het impact hebben op de te verwachten herstelkracht en de indexatieverwachting.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake het beleggingsbeleid ligt bij het bestuur, waarbij het bestuur binnen de kaders van de risicohouding dient te blijven.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Allen op termijn

Effectiviteit maatregel op herstel

Op het moment van aanpassing niet, in de tijd na de aanpassing is het effect afhankelijk van maatregel en de economische ontwikkeling.

3.2 Lagere toeslagen

Het bestuur streeft er naar om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen aan de hand van het CBS-consumentenprijsindexcijfer alle huishoudens te indexeren. Voor deze voorwaardelijke toeslagen is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Voorwaarde voor het verlenen van de toeslag is een financieel gezonde positie. Daarnaast vindt toeslagverlening plaats op basis van toekomstbestendige toeslagverlening. Er vindt geen toeslagverlening plaats bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% en volledige toeslagverlening is alleen mogelijk als de beleidsdekkingsgraad gelijk is aan of hoger is dan de ondergrens behorende bij toekomstbestendige toeslagverlening. Dit leidt tot de volgende toeslagstaffel:

- > bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110%: geen toeslag;
- > bij een beleidsdekkingsgraad gelijk aan of hoger dan 110% maar lager dan de ondergrens toeslagverlening: toeslag naar rato;
- > bij een beleidsdekkingsgraad gelijk aan of hoger dan de ondergrens toeslagverlening: toeslag gelijk aan 100% van de toeslagambitie.

Het toeslagbeleid kent tevens een inhaaltoeslag. Inhaaltoeslag is mogelijk als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de ondergrens behorende bij toekomstbestendige toeslagverlening. Herstel mag het indexatiepotentieel onder toekomstbestendige toeslagverlening niet verlagen en mag alleen worden doorgevoerd als de beleidsdekkingsgraad boven de vereiste dekkingsgraad blijft. De maximaal toe te kennen inhaaltoeslag bedraagt 1/5^e deel van het feitelijke surplus dat voor inhaaltoeslagen beschikbaar is.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake toeslagverlening ligt bij het bestuur op grond van:

- > Artikel 15 van het uitvoeringsreglement 2021
- > Artikel 13 van het pensioenreglement 2021

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- > Actieve deelnemers
- > Slapers
- > Gepensioneerden

Effectiviteit maatregel op herstel

Hoog in het geval het fonds verkeert in reservetekort en de beleidsdekkingsgraad boven 110% ligt. Bij een beleidsdekkingsgraad gelijk aan of kleiner dan 110% is de effectiviteit nihil omdat er volgens de richtlijnen van toekomstbestendig indexeren geen toeslagen verleend mogen worden. Tabel 03.1 geeft inzicht in de koopkracht bij verschillende inflatiepercentages na 15 jaar.

Tabel 03.1 Koopkracht na 15 jaar

Inflatie per jaar	0%	1%	2%	3%
<i>Met jaarlijkse indexatie</i>				
AOW na 15 jaar (gehuwden)	10.908	12.664	14.681	16.994
Gemiddeld pensioen na 15 jaar	2.500	2.902	3.365	3.895
Totaal pensioeninkomen	13.408	15.566	18.045	20.889
<i>Zonder jaarlijkse indexatie</i>				
AOW na 15 jaar (gehuwden)	10.908	12.664	14.681	16.994
Gemiddeld pensioen na 15 jaar	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal pensioeninkomen	13.408	15.164	17.181	19.494
Resterende koopkracht pensioen (zonder AOW) na 15 jaar	100%	86%	74%	64%
Resterende koopkracht totaal pensioeninkomen na 15 jaar	100%	97%	95%	93%

Uitgaande van een gemiddelde ouderdomspensioenuitkering van € 2.500,- en een AOW uitkering voor gehuwden¹, kan voor verschillende aannames van de inflatie het totale inkomen na pensionering worden afgelezen in tabel 03.1. Eerst met een jaarlijkse toeslag door BPF Kappers, daarna zonder. Als BPF Kappers 15 jaar lang niet kan indexeren, dan zal bij een inflatie van 2,0% per jaar een “gemiddelde pensioengerechtigde” 74% van zijn koopkracht behouden gemeten naar alleen pensioen, en 95% van zijn koopkracht behouden gemeten naar totaal pensioeninkomen.

3.3 Verhoging premie

De premie voor de verplichte basisregeling is voor 2021 vastgesteld op 12,2% van de pensioengrondslag. Dit is voor ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Voor het arbeidsongeschiktheidspensioen is geen premie verschuldigd. De pensioengrondslag is het gemaximeerde loon. Werkgevers en werknemers dragen op dit moment beide de helft van de premielasten.

Door een verdere verhoging van de premie kan de herstelkracht van het fonds toenemen. Jaarlijks besluit het bestuur of deze premie voldoet aan de wet- en regelgeving rond de kostendekkende premie. Sociale partners hebben de mogelijkheid de regeling aan te passen als de premie niet voldoet aan deze wet- en regelgeving.

Juridisch kader

De premie voor de uitvoering van de verplichte pensioenregeling wordt door het bestuur, na overleg met sociale partners vastgesteld en zo nodig gewijzigd. Als de premie hoger is vastgesteld dan de kostendekkende premie, kan het fonds het surplus benutten voor extra buffervorming voor herstel, of als kapitaaldeckingsopslag voor toekomstige toeslagverlening of voor andere doelen als omschreven

¹ De totale AOW-uitkering voor gehuwden bedraagt € 21.816 per 1 januari 2021, in de berekening wordt uitgegaan van de individuele uitkering van een gehuwde persoon..

in de abtn van het fonds. Als de kostendeckende premie hoger is dan voor sociale partners acceptabel is, kunnen sociale partners de pensioenovereenkomst aanpassen in die zin dat de hoogte van de op te bouwen aanspraken in de toekomst naar beneden wordt bijgesteld. Dit is vastgelegd in:

- Artikel 4 en 5 van het uitvoeringsreglement 2021
- Artikel 40 van het pensioenreglement 2021

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Werkgevers
- Actieve deelnemers

Effectiviteit maatregel op herstel

Het verhogen van de premie heeft een gemiddeld effect op het herstel (zie tabel 03.2). Bij forse verhogingen wordt een groot effect bereikt. Forse verhogingen van de premie acht het bestuur echter niet realistisch.

Tabel 03.2 Premieverhoging

Premieverhoging in %-punten	1%	2%	3%	4%
DG effect na 1 jaar	0,2%	0,5%	0,7%	1,0%
DG effect na 3 jaar	0,8%	1,6%	2,3%	3,1%
DG effect na 5 jaar	1,2%	2,5%	3,7%	5,0%

Het premie-instrument is de enige maatregel waarbij ook werkgevers aan het herstel van het fonds bijdragen (in de vorm van een premieverhoging). De premie moet wettelijk gezien kostendeckend zijn.

3.4 Versoberen van de pensioenregeling

De pensioenregeling kan (tijdelijk) worden versoberd tijdens een crisisperiode. BPF Kappers onderscheidt de volgende mogelijkheden:

- Verlaging opbouwpercentage;
- Invoering franchise;
- Verlaging maximum pensioengevend salaris;
- Nabestaandenpensioen op risicobasis.

Deze paragraaf beschrijft deze vier mogelijkheden om de regeling te versoberen. De aanpassingen worden over de gehele hersteltermijn doorgevoerd.

3.4.1 Verlaging opbouwpercentage

Het ouderdomspensioen is gelijk aan de som van de jaarlijks vastgestelde pensioengrondslagen, vermenigvuldigd met het opbouwpercentage van 0,80%, plus eventuele verleende indexaties. Het partnerpensioen bedraagt 70% van het te bereiken ouderdomspensioen. Voor ieder kind bedraagt het wezenpensioen 14% van het te bereiken ouderdomspensioen. De toetredingsleeftijd is 21 jaar en de ouderdomspensioenleeftijd 68 jaar. Door het opbouwpercentage te verlagen en de premie gelijk te houden, zal de herstelkracht van het pensioenfonds stijgen.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake de verlaging van het opbouwpercentage ligt bij sociale partners op grond van:

- Artikel 14 van het uitvoeringsreglement 2021

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieve deelnemers (relatief vooral de hogere inkomens aangezien zij na pensionering een groter deel 2e pijler pensioen hebben naast hun AOW uitkering)

Effectiviteit maatregel op herstel

Het verlagen van het opbouwpercentage heeft een gemiddeld effect op het herstel (zie tabel 03.3). Bij forse verlagingen (en onveranderde premie) wordt een groot effect bereikt. Beperkt inzetten van dit sturingsmiddel wordt realistisch geacht. Hierbij speelt echter nog een omstandigheid mee. Namelijk dat de feitelijke premie óók aan de wettelijk eis van kostendekkend moet voldoen.

Tabel 03.3 Verlaging opbouwpercentage bij gelijkblijvende premie

Verlaging van opbouwpercentage (0,80%)	0,75%	0,70%	0,65%	0,60%
DG effect na 1 jaar	0,2%	0,4%	0,7%	0,9%
DG effect na 3 jaar	0,7%	1,4%	2,1%	2,8%
DG effect na 5 jaar	1,1%	2,2%	3,4%	4,5%

Als het opbouwpercentage wordt verlaagd van 0,80% naar 0,70% en de totale premie-inkomsten blijven gelijk, dan is de dekkingsgraad na drie jaar circa 1,4%-punt hoger. Het verlagen van het opbouwpercentage heeft dus een verhogend effect op de herstelkracht van het fonds.

3.4.2 Invoeren van een franchise

BPF Kappers voert geen franchise in de regeling. Invoering van een franchise verlaagt de pensioengrondslag waardoor er minder pensioen wordt opgebouwd. Invoering van een franchise treft de deelnemers met lagere inkomens harder dan de deelnemers met hogere inkomens.

De invoering van een franchise sec leidt niet tot een verbetering van de dekkingsgraad. De opbouw en de premie gaan dan immers analoog aan elkaar omlaag, waardoor per saldo de dekkingsgraad niet wijzigt. De totale premielast voor de sector gaat wel omlaag. Door nu een franchise in te voeren en de premie zodanig te verhogen dat de totale premielast voor de sector gelijk blijft, verbetert de financiële positie wel.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake de verhoging van de franchise ligt bij sociale partners op grond van:

- Artikel 14 van het uitvoeringsreglement 2021

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieve deelnemers (de lagere inkomens worden meer getroffen)

Invoering van een franchise beïnvloedt de solidariteit tussen hoge en lage inkomens. De lagere inkomens worden meer getroffen dan de hogere inkomens, omdat de franchise een groter deel van het inkomen raakt. Dit is te zien in de voorbeelden in tabel 03.4.

Tabel 03.4 Verandering solidariteit door invoering franchise

Inkomen	€ 15.000	€ 20.000	€ 25.000	€ 30.000	€ 35.000
<i>0,80% opbouw per jaar in euro's</i>					
Franchise van € 0 (huidige franchise)	120	160	200	240	280
Franchise van € 1.000	112	152	192	232	272
Franchise van € 5.000	80	120	160	200	240
<i>Relatieve verlaging opbouw</i>					
Franchise van € 0 (huidige franchise)	0%	0%	0%	0%	0%
Franchise van € 1.000	-6,7%	-5,0%	-4,0%	-3,3%	-2,9%
Franchise van € 5.000	-33,3%	-25,0%	-20,0%	-16,7%	-14,3%

Als een franchise van € 5.000,- wordt ingevoerd bouwt een deelnemer met een salaris van € 20.000,- 25,0% minder pensioen op. Een deelnemer met een salaris van € 35.000,- bouwt door invoering van een franchise van € 5.000,- 14,3% minder pensioen op.

Effectiviteit maatregel op herstel

Invoering van een franchise leidt tot verlaging van de pensioengrondslag. Dit leidt tot lagere opbouw en tot een lagere feitelijke premie. Daarmee is de effectiviteit van de maatregel zeer gering. Als er wordt uitgegaan van een in euro's gelijkblijvende premie, dan is er wel een effect op de dekkingsgraad. Dit effect is in de volgende tabel af te lezen.

Tabel 03.5 Invoering franchise bij gelijkblijvende premie²

Invoering van franchise (€ 0)	€ 1.000	€ 5.000
DG effect na 1 jaar	0,1%	0,7%
DG effect na 3 jaar	0,5%	2,3%
DG effect na 5 jaar	0,7%	3,8%

Het invoeren van een franchise heeft een laag tot gemiddeld effect op het herstel. Bij invoering van een relatief hoge franchise (en een in euro's onveranderde premie) wordt een groot effect op herstel bereikt. De invoering van een hoge franchise wordt echter niet realistisch geacht.

3.4.3 Verlaging maximum pensioengevend salaris

BPF Kappers kent een maximale pensioengrondslag in de regeling. Verlagen van het maximale pensioengevend loon verlaagt de pensioengrondslag waardoor er minder pensioen wordt opgebouwd. Verlagen van het maximale pensioengevend loon treft enkel de actieven met een pensioengrondslag hoger dan het maximum.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake de verlaging van de pensioengrondslag door maximering van het salaris ligt bij sociale partners, omdat dit een aanpassing van de pensioenovereenkomst betreft.

- Artikel 14 van het uitvoeringsreglement 2021

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieven met een pensioengrondslag hoger dan het maximum.

Invoering van een maximum salaris beïnvloedt de solidariteit tussen hoge en lage inkomens. Alleen actieven met een inkomen dat hoger is dan het maximum salaris worden getroffen. Dit is te zien in de voorbeelden in tabel 03.6.

Tabel 03.6 Verandering solidariteit door verlaging van het maximum salaris

² Vaststelling van de premie is gebaseerd op dezelfde toetsingsmethodiek. Indien de feitelijke premie (ter grootte van 12,2% van de pensioengrondslagsom) lager is dan de gedempte kostendeckende premie, wordt de feitelijke premie gelijkgesteld aan de gedempte kostendeckende premie.

Inkomen	€ 20.000	€ 30.000	€ 40.000	€ 50.000	€ 60.000
<i>0,80% opbouw per jaar in euro's</i>					
Huidig maximum op € 58.311	160	240	320	400	466
Maximum op € 45.000	160	240	320	360	360
Maximum op € 40.000	160	240	320	320	320
<i>Relatieve verlaging opbouw</i>					
Huidig maximum op € 58.311	0%	0%	0%	0%	0%
Maximum op € 45.000	0%	0%	0%	-10%	-23%
Maximum op € 40.000	0%	0%	0%	-20%	-31%

Als het maximum salaris wordt verlaagd van € 58.311,- naar € 45.000,- dan is er voor een deelnemer met een salaris van € 40.000,- per jaar geen verschil in pensioenopbouw. Een deelnemer met een salaris van € 50.000 bouwt daarentegen 10% minder pensioen op.

Effectiviteit maatregel op herstel

Verlagen van het maximum salaris leidt tot lagere pensioenopbouw en tot een lagere feitelijke premie. De effectiviteit van de maatregel is zeer gering. Bij handhaving van dezelfde premie in euro's is er uiteraard wel effect. Gezien het gemiddelde salaris van de deelnemers zal echter ook dan het effect gering zijn.

3.4.4 Nabestaandenpensioen op risicobasis

BPF Kappers kent een nabestaandenpensioen dat wordt gefinancierd op kapitaalbasis. Dit betekent dat er gespaard wordt voor nabestaandenpensioen en dat ook gewezen deelnemers en gepensioneerden nog recht hebben op het opgebouwde nabestaandenpensioen. Op pensioendatum bestaat het recht om het opgebouwde nabestaandenpensioen om te ruilen in ouderdomspensioen of het ouderdomspensioen gedeeltelijk om te ruilen in partnerpensioen.

Financiering van het nabestaandenpensioen op risicobasis zou een versobering van de regeling betekenen. Alleen actieve deelnemers hebben dan nog recht op een verzekerd nabestaandenpensioen. Als ze de sector verlaten of met ouderdomspensioen gaan, is er geen sprake van opgebouwde rechten.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake een nabestaandenpensioen op risicobasis ligt bij sociale partners op grond van:

- Artikel 14 van het uitvoeringsreglement 2021

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieve deelnemers

Effectiviteit maatregel op herstel

Laag op korte termijn. Op langere termijn kan het wel structureel bijdragen aan een verlaging van de kosten van de pensioenregeling.

Tabel 03.7 Effect van nabestaandenpensioen op risicobasis

NP op risicobasis	
DG effect na 1 jaar	0,3%
DG effect na 3 jaar	1,1%
DG effect na 5 jaar	1,7%

Financiering van nabestaandenpensioen op risicobasis heeft een relatief laag effect op het herstel. Wel kan het grote gevolgen hebben voor de deelnemer indien hij pensioneert of zijn dienstverband beëindigt. Het inzetten van deze maatregel op tijdelijke basis is daarom niet waarschijnlijk.

3.4.5 Uitkeringen en aanspraken korten

Een pensioenfonds kan de uitkeringen en aanspraken uitsluitend korten als het niet mogelijk is om binnen de hersteltermijn uit een situatie van reservetekort te komen, of als de dekkingsgraad onder het niveau van de minimale dekkingsgraad ligt. Kortingen kunnen in principe alleen plaatsvinden als alle andere maatregelen zijn ingezet om het herstel te bespoedigen. Het korten van de uitkeringen en aanspraken is dus een uiterste noodmaatregel en kan alleen ingezet worden om het benodigde noodzakelijke herstel te bereiken.

Het is mogelijk om verschillende kortingspercentages te hanteren voor verschillende gevallen. Onderscheid kan gemaakt worden naar pensioensoorten en belanghebbenden. Het is belangrijk om een goede belangenafweging te maken. Hierin moeten de al genomen maatregelen en hun effect op herstel worden meegenomen. Opgemerkt wordt dat bij differentiatie van de kortingspercentages de groepen een verschillend deel van de technische voorziening voor hun rekening nemen.

Het korten van uitkeringen en aanspraken is een effectief middel. Bij een uniforme korting van 10%, waarbij er niet wordt uitgesmeerd, stijgt de dekkingsgraad meteen na de korting met 10%. Bij gedifferentieerde korting is het effect op de dekkingsgraad afhankelijk van de verdeling van de technische voorziening over de groepen.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake het korten van uitkeringen en aanspraken ligt bij het bestuur op grond van:

- Artikel 39 van het pensioenreglement 2021
- Artikel 18 van het uitvoeringsreglement 2021

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Actieve deelnemers
- Slapers
- Gepensioneerden

Effectiviteit maatregel op herstel

De effectiviteit van deze maatregel op herstel is relatief hoog. Het inzetten van deze maatregel wordt realistisch geacht indien alle andere maatregelen reeds ingezet zijn. Het korten van de uitkeringen is dus een uiterste noodmaatregel en kan alleen ingezet worden om het benodigde herstel te bereiken.

3.5 Samenvatting

Tabel 03.8 geeft een overzicht van de mogelijke maatregelen, de betrokken belangengroepen, het effect op herstel en de beslissingsbevoegdheden.

Tabel 03.8 Overzicht beschikbare maatregelen

Maatregel	Belangengroepen	Effect op herstel	Beslissingsbevoegdheid
Beleggingsbeleid aanpassen	allen	afhankelijk van aanpassing	bestuur
Lagere indexatie	(gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden	laag bij ongezonde financiële positie hoog bij gezonde financiële positie	bestuur
Premie verhogen	werkgevers deelnemers	gemiddeld	bestuur / sociale partners
Versoberen regeling			
1. verlagen opbouwpercentage	deelnemers	gemiddeld	sociale partners
2. invoering franchise	deelnemers	gemiddeld	sociale partners
3. verlagen maximum pensioengrondslag	deelnemers	laag	sociale partners
4. nabestaandenpensioen op risicobasis	deelnemers	laag	sociale partners
Korten van uitkeringen en aanspraken	deelnemers gewezen deelnemers pensioengerechtigden	hoog	bestuur